

**Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava"
Ētikas kodekss**

I Vispārīgie noteikumi

1. Ētikas kodeksa mērķis ir noteikt Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava" (turpmāk – Institūts) amatpersonu un darbinieku (abi iepriekš minētie turpmāk – darbinieki) profesionālās ētikas pamatprincipus un uzvedības standartus, kas jāievēro attiekmē pret darbu, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar citām institūcijām un sabiedrību.
2. Ētikas kodeksa mērķis ir nodrošināt zinātniskās darbības kvalitāti, atbildību un ilgtspējīgu attīstību.
3. Ētikas kodekss ir Institūta darba organizācijas sastāvdaļa. Tas ir vienlīdz saistošs visiem Institūta darbiniekiem.
4. Institūta pamatvērtības:
 - 4.1. Zinātniskā izcilība;
 - 4.2. Godīgums un atbildība;
 - 4.3. Sociālā un vides ilgtspēja;
 - 4.4. Savstarpējā cieņa un sadarbība.

II Darbinieku ētikas pamatprincipi

5. Darbinieka rīcība saskan ar vispārējām ētikas vērtībām un principiem, atbilst normatīvo aktu prasībām.
6. Institūta darbiniekam, pildot savus amata pienākumus, kā arī ikdienā, jāievēro šādi profesionālās ētikas pamatprincipi:
 - 6.1. Neitralitāte un neatkarība:
 - 6.1.1. Institūta darbinieku spriedumi, lēmumi un rīcība atbilst Latvijas Republikas Satversmei, citiem normatīvajiem aktiem un Ētikas kodeksa normām;
 - 6.1.2. Institūta darbinieki savu profesionālo darbību veic un lēmumu pieņem neatkarīgi no politiskās, reliģiskās un sabiedrības pārliecības;
 - 6.1.3. Institūta darbinieki atturas no darbībām, kas varētu atstāt negatīvu iespaidu par Institūtu un tā darbību.
 - 6.2. Objektivitāte un taisnīgums:
 - 6.2.1. Institūta darbinieki pilda savus pienākumus objektīvi un taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā un neizrādot īpašu labvēlību vai privilēģijas kādai personai, kā arī nepieļaujot priekšrocību radīšanu savām, savas ģimenes un citu radnieku, kā arī draugu un paziņu personiskajām interesēm;
 - 6.2.2. Institūta darbinieki, izskatot jautājumus un pieņemot lēmumus, izmanto tikai pārbaudītu informāciju;
 - 6.2.3. Institūta darbiniekiem jābūt paškritiskiem, jāprot atzīt un labot savas kļūdas un atvainoties par neētisku rīcību. Nav pieļaujama ļaunprātīga savu kolēģu vai citu personu zināšanu trūkuma un kļūdu izmantošana.
 - 6.3. Taisnīgums un godprātība:

- 6.3.1. Taisnīgums ir Institūta darbinieku un vadītāju savstarpējo attiecību norma;
- 6.3.2. Taisnīga attieksme komunikācijā ar sabiedrību ir obligāta prasība Institūta darbiniekiem;
- 6.3.3. Institūta darbinieki savus amata pienākumus pilda godprātīgi, neizmantojot amata stāvokļa priekšrocības personiskā labuma gūšanai sev vai citai personai;
- 6.3.4. Institūta darbinieki informē Institūta administratīvo vadību par gadījumiem, kuru risināšanā konkrēts darbinieks ir iespējamā ieinteresētā persona, lai vadība varētu noteikt citu darbinieku lietas pilnvērtīgākai un objektīvākai risināšanai.
- 6.4. Profesionalitāte un atbildība:
 - 6.4.1. Profesionalitāte ir saistīta ar amatu un tam raksturīgajiem uzdevumiem, kuru izpildē izpaužas attiecīgo amatu saistītā kompetence, iegūtas zināšanas un nostiprinātas prasmes;
 - 6.4.2. Institūta darbinieki savus pienākumus veic profesionāli, atbildīgi, precīzi un godīgi, izmantojot labāko pieredzi un praksi;
 - 6.4.3. Institūta darbinieki paplašina un padziļina savas profesionālās zināšanas, apgūstot nepieciešamās iemaņas un prasmes, lai savus pienākumus veiktu pienācīgi un lietpratīgi.
- 6.5. Konfidencialitāte:
 - 6.5.1. Institūta darbinieki apzinās un ievēro konfidencialitāti attiecībās ar sadarbības partneriem un citām personām, to personiskajām interesēm un pamatbrīvībām.
- 6.6. Atklātība un lojalitāte:
 - 6.6.1. Institūta darbinieki savā profesionālajā darbībā ir atklāti pret sabiedrību saskaņā ar normatīvajiem aktiem un Institūta iekšējās kārtības noteikumiem;
 - 6.6.2. Institūta oficiālo viedokli pauž tikai tie darbinieki, kuri saņēmuši Institūta administratīvās vadības pilnvarojumu;
 - 6.6.3. Institūta darbinieki savos publiskajos izteikumos ir lojāli pret Institūtu un tā darbības mērķiem, koleģiālajām attiecībām un sabiedrību kopumā;
 - 6.6.4. Komunikācijā ar citām personām Institūta darbinieki izturas ar cieņu, ievērojot profesionālās prasības un likumiskās intereses.
7. Zinātniskajā darbībā iesaistītie Institūta darbinieki, ievēro papildus sekojošus ētikas principus:
 - 7.1. Godīgums un precizitāte: informācijas un datu apkopošana, analīze un publikācija;
 - 7.2. Oriģinalitāte un intelektuālā īpašuma aizsardzība: plaģiāta nepieļaušana, pareiza atsaukšanās uz citu darbu;
 - 7.3. Atbildība pret sabiedrību: zinātnisko rezultātu pielietojuma ētiskās un sociālās ietekmes izvērtēšana.
8. Institūta darbinieku ētikas principi iekļauj šādas vērtības:
 - 8.1. Ilgtspējīgas mežsaimniecības veicināšana;
 - 8.2. Pētījumu ietekmes uz vidi izvērtēšana un mazināšana;
 - 8.3. Rīcība, kas veicina klimata pārmaiņu mazināšanu;
 - 8.4. Dzīvnieku un augu aizsardzība;
 - 8.5. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas principi;
 - 8.6. Datu privātuma un personas datu aizsardzība.

III Darbinieku uzvedības pamatprincipi

9. Darbinieks nepieļauj interešu konflikta rašanos.

10. Saksarsmē ar Institutā sadarbības partneriem, valsts un pašvaldību amatpersonām, kā arī citām personām darbinieks izturas ar cieņu, apzinoties viņu tiesības un pienākumus.
11. Darbinieks izvairās no augstprātīgas un autoritāras rīcības.
12. Darbinieks kopj savu runas un valsts valodas prasmi.
13. Ārpus darba laika darbinieks izvēlas tādu uzvedības stilu, kas sabiedrībā nerada šaubas par viņa spējām godprātīgi veikt savus amata pienākumus.

IV Darbinieku ētikas pamatprincipi saksarsmē ar lobētājiem

14. Lobētājs ir fiziskā persona vai privāto tiesību juridiskā persona, kas, savu vai citu privātpersonu interešu vadīta, par atlīdzību vai bez tās veic lobēšanu.
15. Darbiniekam ir pienākums informēt savu tiešo vadītāju par lobētājiem un sniegt nepieciešamo informāciju.
16. Darbiniekam ir aizliegts pieņemt no lobētājiem jebkādas labumus, kas varētu ietekmēt lēmumu pieņemšanu.

V Darbinieku tiesības, pienākumi, savstarpējās attiecības un profesionālā etiķete

17. Katram Institutā darbiniekam ir tiesības:
 - 17.1. Lēmumu pieņemšanas gaitā atbilstoši profesionālajai kompetencei un matam brīvi izteikt un argumentēti aizstāvēt savu personisko viedokli;
 - 17.2. Saņemt no tiešā vadītāja adekvātu paradītā darba novērtējumu un cieņpilnu attieksmi;
 - 17.3. Uz privātās dzīves neaizskaramību;
 - 17.4. Atteikties izpildīt tiešā vadītāja dotos uzdevumus, ja tie ir pretrunā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
18. Katram Institutā darbiniekam ir pienākums:
 - 18.1. Ievērot šajā Ētikas kodeksā minētās pamatprasības;
 - 18.2. Izvairīties no konfliktiem Institutā un ārpus tā;
 - 18.3. Uzturēt savstarpēji koleģiālas attiecības;
 - 18.4. Saudzīgi izturēties pret Institutā īpašumu, rīkoties ar to iespējami ekonomiski un racionāli, un neļaut to savtīgi izmantot citām personām;
 - 18.5. Godīgi atzīt un labot savas kļūdas;
 - 18.6. Informēt kolēģus par profesionāli aktuāliem jautājumiem un dalīties pieredzē, kas varētu būt vērtīga citiem institūta darbiniekiem.
19. Institutā darbinieku savstarpējās attiecības:
 - 19.1. Savstarpējo attiecību ar kolēģiem un citām personām pamatā ir cieņu, pieklājība, godīgums, sadarbība, savstarpēja uzticēšanās un atbalsts;
 - 19.2. Sadarboties ar citiem kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo atbalstu darba uzdevumu veikšanai;
 - 19.3. Izvairīties no citu kolēģu goda vai cieņas aizskaršanas neatkarīgi no ieņemamā amata, izcelsmes, sociālā un mantiska stāvokļa, rases, nacionālās piederības, vecuma un dzimuma;
 - 19.4. Ievērot demokrātijas normas un koleģialitāti, nepieļaut augstprātīgu un autoritāru attieksmi;
 - 19.5. Nav pieļaujama kolēģu un citu personu pazemošana, publiska kritika, ciniska attieksme; kļūdas darba procesā tiek risinātas konstruktīvā pārrunu ceļā;

- 19.6. Tiek ņemti vērā darbinieku uzskati, uzklusot un nepieļaujot personiski aizskarošu un aizvainojošu attieksmi;
 - 19.7. Ikviens darbinieks rūpējas par jauno darbinieku iesaistīšanu darba kolektīvā, daloties ar tiem savās profesionālās zināšanās, pieredzē un praksē;
 - 19.8. Katrs darbinieks apzinās, ka katra atsevišķa darbinieka uzvedība un rīcība veido Institūta kopējo tēlu sabiedrībā.
20. Profesionālā etiķete:
- 20.1. Darbinieks ir uzmanīgs klausītājs un runātājs;
 - 20.2. Darbinieks rūpīgi pārdomā savus izteikumus;
 - 20.3. Darbinieks nelieto vārdus un žestus, kas neatbilst lietišķai komunikācijai vai arī var aizskart citu personu cieņu;
 - 20.4. Darbinieka attieksme pret darba kolēģiem ir labvēlīga.

VII Ētikas kodeksa normu pārkāpumu izskatīšana

21. Ja darbinieka rīcībā nonāk pamatota informācija par cita darbinieka prettiesisku darbību, tas tiek ziņots Institūta administratīvajai vadībai.
22. Ziņojumus var iesniegt arī anonīmi, izmantojot noteikto kārtību.
23. Lai izskatītu sūdzību par Ētikas kodeksa pārkāpumu, Institūta administratīvā vadība izveido ētikas komisiju un nodrošina, ka ziņotājiem netiek radīti nekādi kaitējumi.

VI Noslēguma noteikumi

24. Ētikas kodekss ir pieejams visiem Institūta mājas lapā: www.silava.lv. Tā īstenošana atkarīga no ikviena darbinieka apzinīguma, spējas izprast situāciju, paškontroles un tieskmes uz pilnveidošanos.
25. Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, darbinieks rīkojas saskaņā ar sabiedrībā pieņemtajām vispārējām uzvedības normām.
26. Ētikas kodekss tiek pārskatīts un pēc nepieciešamības papildināts vienu reizi gadā.